

**КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
УНІВЕРСИТЕТСЬКИЙ КОЛЕДЖ**

**Циклова комісія економіко-математичних дисциплін і
менеджменту**

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи
О.Б. Жильцов
“ 10 ” 20 14 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Гроші та кредит

Галузь знань: 0305 Економіка та підприємництво

Спеціальності : 5.03050801 Фінанси і кредит

Київ – 2014 рік

Робоча програма «Гроші та кредит» для студентів галузі знань 0305
Економіка та підприємництво, спеціальності 5.03050801 Фінанси і кредит
«28» серпня 2014 року – 15 с.

Розробник: Ганущак Тетяна Валентинівна, викладач циклової комісії
економіко-математичних дисциплін і менеджменту
Університетського коледжу Київського університету імені Бориса
Грінченка, кандидат економічних наук.

Робоча програма затверджена на засіданні циклової комісії викладачів
економіко-математичних дисциплін і менеджменту
Протокол від «28» серпня 2014 р. № 1

Голова циклової комісії О. Головчанська (Головчанська О.В.)

Розподіл годин звірено з робочим навчальним планом, структура типова
Заступник директора з навчальної роботи С.І. Дем'яненко (С.І. Дем'яненко)
Заступник директора з навчально-методичної роботи З.Л. Гейхман (З.Л. Гейхман)

Схвалено Методичною радою Університетського коледжу
Київського університету імені Бориса Грінченка
Протокол від «5» вересня 2014 року № 1

«_____» _____ 2014 року Голова М.В. Братко (М.В. Братко)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 0305 Економіка і підприємництво	Нормативна	
Модулів – 2	Спеціальність 5.03050801 Фінанси і кредит	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		2-й	
Індивідуальне науково-дослідне завдання: відповідно до п. 7		Семестр	
Загальна кількість годин - 144		3-й	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 80 самостійної роботи студента – 64	Освітньо-кваліфікаційний рівень: молодший спеціаліст	Лекції	
		28 год.	
		Семінарські	
		28 год.	
		Самостійна робота	
		64 год.	
		Індивідуальні завдання:	
		16 год.	
Модульний контроль			
8 год.			
		Вид контролю: екзамен	

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни “Гроші та кредит” є вивчення теоретико-методологічних засад і організаційно-правового механізму функціонування в ринковій економіці грошей, кредиту та банків.

Основними завданнями вивчення дисципліни “ Гроші та кредит” є:

- з’ясування сутності, функцій та ролі грошей і кредиту;
- розуміння механізму функціонування грошової системи в ринковій економіці;
- аналіз закономірностей функціонування валютного ринку і валютної системи, грошового ринку;
- засвоєння ролі, специфіки та практики використання грошово-кредитної політики центрального банку;
- формування знань з питань напрямів діяльності банків та небанківських фінансових інститутів щодо грошово-кредитного обслуговування суб’єктів господарювання та населення в Україні;
- оволодіння методикою визначення показників грошової маси, грошової бази, грошово-кредитного мультиплікатора, рівня інфляції, валютних операцій тощо.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- понятійний апарат навчальної дисципліни;
- організацію та сучасний стан розвитку грошових і кредитних систем України;
- грошовий і кредитний ринок;
- закономірності обігу грошей;
- валютні системи і валютні відносини;
- роль грошей і кредиту в ринковій економіці.

вміти:

- розв’язувати задачі з визначення грошового мультиплікатора, кількості грошей, яка необхідна в обігу;
- володіти методикою визначення показників грошової маси, грошової бази, рівня інфляції, валютних операцій тощо.

2. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Грошовий ринок України

Тема 1. Суть та функції грошей.

Тема 2. Теорії грошей.

Тема 3. Грошовий оборот та грошові потоки.

Тема 4. Грошовий ринок.

Тема 5. Грошові системи.

Тема 6. Інфляція та грошові реформи.

Тема 7. Фінансові посередники на грошовому ринку.

Змістовий модуль 2. Кредитний ринок України.

Тема 1. Кредит у ринковій економіці.

Тема 2. Центральний банк.

Тема 3. Теоретичні засади діяльності комерційних банків.

Тема 4. Валютний ринок та валютна система.

Тема 5. Механізм формування пропозиції грошей та грошово-кредитна політика.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							Заочна форма						
	Усього го	у тому числі						усього	у тому числі					
		л	с	лаб	інд	с.р.	м.к		л	с	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Змістовий модуль 1. Грошовий ринок України														
Тема 1. Суть та функції грошей.	13	4	4	-	1	4	-	-	-	-	-	-	-	-
Тема 2. Теорії грошей.	9	2	2	-	1	4	-	-	-	-	-	-	-	-
Тема 3. Грошовий оборот та грошові потоки.	13	4	4	-	1	4	-	-	-	-	-	-	-	-
Тема 4. Грошовий ринок.	9	2	2	-	1	4	-	-	-	-	-	-	-	-
Тема 5. Грошові системи.	11	2	2	-	1	6	-	-	-	-	-	-	-	-
Тема 6. Інфляція та грошові реформи.	11	2	2	-	1	6	-	-	-	-	-	-	-	-
Тема 7. Фінансові посередники на грошовому ринку.	11	2	2	-	1	6	-	-	-	-	-	-	-	-
Тема 8. Модульна контрольна робота.	4	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-
Разом за змістовим модулем 1	81	18	18	-	7	34	4	-	-	-	-	-	-	-
Змістовий модуль 2. Кредитний ринок України.														
Тема 1. Кредит у ринковій економіці.	11	2	2	-	1	6	-	-	-	-	-	-	-	-
Тема 2. Центральний банк.	12	2	2	-	2	6	-	-	-	-	-	-	-	-
Тема 3. Теоретичні засади діяльності комерційних банків.	12	2	2	-	2	6	-	-	-	-	-	-	-	-
Тема 4. Валютний ринок та валютна система.	12	2	2	-	2	6	-	-	-	-	-	-	-	-
Тема 5. Механізм формування пропозиції грошей та грошово-кредитна політика.	12	2	2	-	2	6	-	-	-	-	-	-	-	-
Тема 6. Модульна контрольна робота.	4	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-

Разом за змістовим модулем 2	63	10	10	-	9	30	4	-	-	-	-	-	-
Разом	144	28	28	-	16	64	8	-	-	-	-	-	-

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Змістовий модуль 1. Грошовий ринок України	
	Тема 1. Суть та функції грошей.	4
2.	Тема 2. Теорії грошей.	2
3.	Тема 3. Грошовий оборот та грошові потоки.	4
4.	Тема 4. Грошовий ринок.	2
5.	Тема 5. Грошові системи.	2
6.	Тема 6. Інфляція та грошові реформи.	2
7.	Тема 7. Фінансові посередники на грошовому ринку.	2
8.	Змістовий модуль 2. Кредитний ринок України.	
	Тема 1. Кредит у ринковій економіці.	2
9.	Тема 2. Центральний банк.	2
10.	Тема 3. Теоретичні засади діяльності комерційних банків.	2
11.	Тема 4. Валютний ринок та валютна система.	2
12.	Тема 5. Механізм формування пропозиції грошей та грошово-кредитна політика.	2
	Разом	28

6. Навчально-методична карта дисципліни «Гроші та кредит»

Разом: 144 год., лекції – 28 год., індивідуальна робота – 16 год.,
самостійна робота – 64 год., підсумковий контроль – 8 год.

Модулі	Назва модуля	Кількість балів за модуль	Дати	Теми лекцій	Теми семінарських занять	Теми практичних занять	Самостійна робота	ІНДЗ	Види поточного контролю
Змістовий модуль І	Грошовий ринок України	168 балів		Суть та функції грошей.	Суть та функції грошей.		35 балів		Модульна контрольна робота І (25 балів)
				Теорії грошей.	Теорії грошей.				
				Грошовий оборот та грошові потоки.	Грошовий оборот та грошові потоки.				
				Грошовий ринок.	Грошовий ринок.				
				Грошові системи.	Грошові системи.				
				Інфляція та грошові реформи.	Інфляція та грошові реформи.				
				Фінансові посередники на грошовому ринку.	Фінансові посередники на грошовому ринку.				

Модулі	Назва модуля	Кількість балів за модуль	Дати	Теми лекцій	Теми семінарських занять	Теми практичних занять	Самостійна робота	ІНДЗ	Види поточного контролю
Змістовий модуль ІІ	Кредитний ринок України	140 балів					25 балів	30 балів	Модульна контрольна робота 2 (25 балів)
				Кредит у ринковій економіці.	Кредит у ринковій економіці.				
				Центральний банк.	Центральний банк.				
				Теоретичні засади діяльності комерційних банків.	Теоретичні засади діяльності комерційних банків.				
				Валютний ринок та валютна система.	Валютний ринок та валютна система.				
				Механізм формування пропозиції грошей та грошово-кредитна політика.	Механізм формування пропозиції грошей та грошово-кредитна політика.				

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Змістовий модуль 1. Грошовий ринок України	
	Тема 1. Форми грошей та їх еволюція. Вартість грошей.	4
2.	Тема 2. Функції грошей, сфери їх використання та відмінності.	4
3.	Тема 3. Структура грошового обороту за формою платіжних засобів та за економічним змістом.	4
4.	Тема 4. Створення і розвиток грошової системи в Україні.	4
5.	Тема 5. Елементи грошової системи та їх характеристика.	6
6.	Тема 6. Особливості проведення грошової реформи в Україні.	6
7.	Тема 7. Суть, функції та основні види фінансових посередників грошового ринку.	6
8.	Змістовий модуль 2. Кредитний ринок України.	
	Тема 1. Факторингова діяльність КБ	6
9.	Тема 2. Монетарна політика НБУ	6
10.	Тема 3. Клірингова діяльність КБ	6
11.	Тема 4. Міжбанківський валютний ринок Forex: структура та правила торгівлі.	6
12.	Тема 5. Рівновага на грошовому ринку та процент.	6
	Разом	64

7. Індивідуальні завдання

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) з курсу «Гроші та кредит» – це вид науково-дослідної роботи студента, яка містить результати дослідницького пошуку, відображає певний рівень його навчальної компетентності.

Мета ІНДЗ: самостійне вивчення частини програмового матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчального курсу, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

Зміст ІНДЗ: завершена теоретично-практична робота у межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час лекційних, практичних занять і охоплює декілька тем або весь зміст навчального курсу.

Орієнтована тематика індивідуальних навчально-дослідних завдань

1. Еволюція грошей.
2. Золотомонетний стандарт.

3. Золотодевізний стандарт.
4. Причини відмови та перспективи повернення до золотого стандарту.
5. Демонетизація золота: причини і наслідки.
6. Функція грошей як міри вартості.
7. Функція грошей як засобу обігу. Особливості обігу електронних грошей.
8. Функція грошей як засобу нагромадження.
9. Світові гроші.
10. Роль грошей у економіці СРСР.
11. Роль грошей у розвитку економіки незалежної України.
12. Відмінності ролі грошей у плановій та ринковій економіці.
13. Долар та євро у ролі світових валют.
14. Сутність кількісної теорії грошей та причини її виникнення.
15. «Трансакційний варіант» кількісної теорії грошей.
16. «Кембриджська версія» кількісної теорії грошей.
17. Монетарна теорія Дж. Кейнса.
18. Сучасні тенденції кейнсіансько-неокласичного синтезу монетарних ідей.
19. Основні монетаристські ідеї чиказької школи.
20. Грошова система України, її становлення та розвиток.
21. Грошова система економіки ринкового типу.
22. Методи регулювання грошового обороту в Україні.
23. Переваги та недоліки різних типів грошових систем.
24. Методи державного регулювання грошового обороту.
25. Цілі грошово-кредитної політики центрального банку.
26. Інструменти грошово-кредитної політики.
27. Грошова система США.
28. Грошова система Росії.
29. Компаративний аналіз грошових систем розвинутих країн та країн, що розвиваються.
30. Грошовий оборот та його структура.
31. Внесок І. Фішера до кількісної теорії грошей.
32. Швидкість обігу грошей та її чинники.
33. Грошова маса та агрегати.
34. Ефект грошового мультиплікатора
35. Структура грошового обороту в Україні.
36. Структура та динаміка грошової маси та агрегатів в Україні.
37. Класифікація грошових агрегатів США.

38. Інфляція: її сутність та форми прояву.
39. Інфляційний цикл: сутність та механізм формування.
40. Інфляція в Україні в перехідний період.
41. Сутність та особливості проведення структурних грошових реформ.
42. Основні риси та особливості грошової реформи в Україні.
43. Економічні наслідки інфляції.
44. Вплив інфляції на рівень монетизації економіки.
45. Динаміка інфляційних процесів в Україні на сучасному етапі.
46. Інфляція у країнах ЄС.
47. Сутність та мотиви попиту на гроші.
48. Формування попиту на гроші в Україні.
49. Вплив тінізації економіки на пропозицію грошей.
50. Фактори впливу на пропозицію грошей в Україні.
51. Проблеми монетизації економіки України.
52. Механізм балансування попиту і пропозиції на грошовому ринку.
53. Фінансові посередники та їх місце на фінансовому ринку України.
54. Ринок цінних паперів в Україні.
55. Доларизація економіки України: причини і наслідки.
56. Сутність та мотиви попиту на гроші.
57. Формування попиту на гроші в Україні.
58. Вплив тінізації економіки на пропозицію грошей.
59. Фактори впливу на пропозицію грошей в Україні.
60. Проблеми монетизації економіки України.
61. Механізм балансування попиту і пропозиції на грошовому ринку.
62. Фінансові посередники та їх місце на фінансовому ринку України.
63. Ринок цінних паперів в Україні.
64. Доларизація економіки України: причини і наслідки.
65. Міжбанківський валютний ринок Forex: структура та правила торгівлі.
66. Позабіржовий електронний ринок GLOBEX.
67. Міжнародний фінансовий ринок (International Monetary Market, IMM) як підрозділ Чиказької ф'ючерсної біржі (Chicago Mercantile Exchange, CME).
68. Функціонування зарубіжних кредитних ліній в Україні.
69. Можливості проведення валютного арбітражу комерційними банками України.
70. Валютне регулювання і контроль в Україні.
71. Досвід діяльності Лондонської ф'ючерсної біржі.
72. Взаємодія МВФ та України.
73. Сучасні тенденції та проблеми розвитку світового валютного ринку.
74. Вплив фінансової кризи на світовий валютний ринок.
75. Сутність кредиту та роль у економічному розвитку.
76. Позичковий процент та фактори, що впливають на його рівень.
77. Банківський кредит як ключовий вид кредиту в ринковій економіці.
78. Роль кредиту в становленні ринкової економіки в Україні.
79. Сучасні тенденції та проблеми розвитку кредитування в Україні.
80. Комерційний кредит в Україні.

81. Проблеми та перспективи розвитку іпотечного кредитування в Україні.
82. Проблеми та перспективи розвитку споживчого кредитування в Україні.
83. Державний кредит та його розвиток в Україні.
84. Місце України на міжнародному ринку кредитних ресурсів.
85. Монетарні чинники гіперінфляції 90-х років в Україні.
86. Грошово-кредитна політика НБУ щодо введення гривні у 1996 році.
87. Практика застосування плаваючого та фіксованого режимів валютних курсів в Україні.
88. Основні чинники формування валютного курсу гривні сьогодні.
89. Валютна криза 2004 року в Україні – передумови, чинники та інструменти врегулювання.
90. Еволюція світової валютної системи.
91. Сучасні тенденції та проблеми розвитку світової валютної системи.
92. Організаційно-правові засади діяльності Світового банку.
93. Структура та організаційно-правові засад діяльності європейського центрального банку на міжнародних фінансових ринках.
94. Європейська валютна система: організаційна структура та історія розвитку.
95. Федеральна резервна система США та її роль у розвитку світової валютної системи.
96. Долар і євро як резервні валюти.
97. Світова фінансова криза 70-х рр.: причини та наслідки.
98. Світова фінансова криза 2008 р.: причини та наслідки.
99. Стійкість грошово-кредитної системи України в умовах світової фінансової кризи.

Критерії оцінювання ІНДЗ
(науково-педагогічного дослідження у вигляді презентації)

№ п/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів за кожним критерієм
1.	Обґрунтування актуальності, формулювання мети, завдань та визначення методів дослідження.	6 бали
2.	Складання плану.	2 бал
3.	Виклад фактів, ідей, результатів досліджень в логічній послідовності. Аналіз сучасного стану дослідження проблеми, розгляд тенденцій подальшого розвитку даного питання.	8 балів
5.	Доказовість висновків, обґрунтованість власної позиції, пропозиції щодо розв'язання проблеми, визначення перспектив дослідження	10 бали
6.	Дотримання вимог щодо технічного оформлення структурних елементів роботи (титульний аркуш, план, вступ, основна	4 бали

	частина, висновки, наявність графічних зображень, список використаних джерел)	
Разом		30 балів

1. Методи навчання

1. Лекційні заняття (опорний конспект лекцій)
2. Семінарські заняття (питання винесені на семінарське заняття; обговорення проблемних питань; дискусії; розв'язування задач; ситуаційні вправи; реферати; тестові завдання).

1. Методи контролю

Для визначення успішності навчання використовуються контрольні заходи. Контрольні заходи включають поточний та підсумковий контроль.

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретного завдання.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання після закінчення вивчення дисципліни або відокремлених за робочим навчальним планом.

Під час вивчення даної дисципліни використовуються такі форми поточного контролю:

- розв'язання текстових та контрольних завдань
- участь у дискусіях на семінарських заняттях

Під час вивчення даної дисципліни використовуються такі форми проміжного контролю:

- вирішення ситуаційних завдань;
- вирішення задач.

Під час вивчення даної дисципліни використовується така форма семестрового контролю: екзамен.

Для контролю знань студентів з дисципліни розроблено і затверджено у встановленому порядку білети:

- білети до екзамену з дисципліни «Гроші та кредит».

13. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота														ІНДЗ	Підсумковий тест (екзамен)	Сума
Змістовий модуль I								Змістовий модуль II						30	40	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	мкр	T1	T2	T3	T4	T5	мкр			
29	17	29	17	17	17	17	25	17	17	17	17	17	25			
168								140								

Коефіцієнт – 5,13

Шкала оцінювання: національна та ECTS Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
69-74	D	задовільно	
60-69	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

1. Робоча програма навчальної дисципліни «Гроші та кредит».
2. Конспект лекцій з дисципліни «Гроші та кредит».
3. Тестові завдання з дисципліни «Гроші та кредит».
4. Завдання для підсумкового контролю знань.
5. Білети до екзамену з дисципліни «Гроші та кредит».

14. Рекомендована література
Базова література

Нормативні документи

1. Закон України “Про банки і банківську діяльність” від 20 вересня 2001 р.
2. Закон України “Про Національний банк України” від 20 травня 1999 р.
3. Закон України “Про платіжні системи та переказ грошей в Україні” від 5 квітня 2001 р.

Підручники

4. Гроші та кредит: навчальний посібник / В.І. Аранчій, Л.М. Бойко, Л.В. Черненко. - Полтава: АСМІ, 2010. - 300 с.
5. Гроші та кредит: підручник / В.І. Грушко, О.Ю. Сова [та ін.]; за ред. проф. С.К. Ревчука. - К.: Знання, 2011. - 384 с.
6. Гроші та кредит: підручник / О.М. Колодізев, В.Ф. Колесніченко. - К.: Знання, 2010. - 615 с.

Додаткова література

1. Гроші та кредит: Практикум: навчальний посібник / І.М. Михайловська, К.Л. Ларіонова. - Львів: Новий світ-2000, 2008. - 312 с.

2.Гроші, фінансова система та економіка: підручник / Р. Глен Габбард; Пер. М. Савлук, Пер. Д. Олесневич. - К.: КНЕУ, 2004. - 889 с.

3.Грошово-кредитні системи зарубіжних країн: навчальний посібник / Ю.М. Лисенков, Т.А. Коротка. - К.: Зовнішня торгівля, 2005. - 118 с.

4.Збірник тестів та ситуаційних завдань для самостійного вивчення навчальних дисциплін на пряму підготовки "Фінанси і кредит" для студентів коледжу. Частина 1. / І.І. Румик [та ін.]; За заг. ред.проф. В. І. Грушка; Університет економіки та права "КРОК", КЕПІТ. - К.: Університет економіки та права "КРОК", 2011. - 94 с.

5.Історія грошей і банківництва: підручник / За ред. С.К. Реверчука. - К.: Атіка, 2004. - 340 с.

15. Інформаційні ресурси

1.Офіційний сайт Асоціації українських банків. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://aub.org.ua>

2.Офіційний сайт Державної служби статистики України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

3.Офіційний сайт Державної установи Агентство з розвитку інфраструктури фондового ринку України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.smida.gov.ua>

4.Офіційний сайт Ліги страхових організацій України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://uainsur.com>

5.Офіційний сайт Міністерства фінансів України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua>.

6.Офіційний сайт Національного банку України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua>

7.Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua>